

ражает противоречивость этих инвестиционных качеств и означает, что в принципе нет инвестиционных ценностей, отвечающих одновременно всем составляющим критериям.

Инвестиционная политика коммерческих банков связана с формированием системы целевых ориентиров инвестиционной деятельности и выбором наиболее эффективных способов их достижения.

УДК 330

А. В. Мироненко,

здобувач кафедри банківських інвестицій,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ІНСТРУМЕНТІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розвиток сучасної української банківської системи супроводжується нарощуванням не лише традиційних депозитно-кредитних операцій, але й розширенням інвестиційної діяльності. Водночас, бурхливий розвиток фондового ринку країни останніми роками створює передумови для активізації діяльності комерційних банків у сфері фінансових інвестицій, що є необхідним чинником для підвищення потенціалу вітчизняної банківської системи.

Усі інструменти державного регулювання банківської інвестиційної діяльності поділяють на дві групи — організаційно-правові та економічні. Інструменти першої групи забезпечують безпосередній вплив держави на банківський сектор економіки, а другої — опосередкований. Саме від раціонального їх застосування і залежить активізація інвестиційної діяльності. З підвищенням рівня розвитку вітчизняної економіки частка інструментів першої групи повинна поступово скорочуватися, за рахунок чого має зрости питома вага таких інструментів, які доповнюють ринкові регулятори в тій чи іншій економічній ситуації.

Необхідність і особливості режиму державного регулювання банківської інвестиційної діяльності визначають такі *чинники*:

— банки є агентом реалізації грошово-кредитної політики і формування пропозиції грошей, тобто виконують важливі економічні функції;

— наявність асиметричної інформації на банківських ринках, що збільшує ризики ухвалення помилкових рішень;

- нездатність вкладників проконтролювати банки;
- вагома соціальна ціна банкрутства банків;
- ризиковість діяльності і потенційна нестабільність банківського бізнесу;
- банківський бізнес особливо приваблює шахраїв і шукачів легкої наживи;
- тенденція до монополізації банківської сфери;
- міжнародний характер і глобалізація банківської діяльності [1].

До *головних органів*, які здійснюють державне регулювання банківської інвестиційної діяльності, належать: Комітет ВР України з питань фінансів і банківської діяльності; Національний банк України; Державна податкова адміністрація України; Анти-монопольний комітет України; Державна митна служба України; Міністерство фінансів України. Державне регулювання банківської інвестиційної діяльності — це розроблення та застосування державними органами заходів та інструментів впливу на банківську інвестиційну діяльність з метою досягнення фундаментальних цілей суспільства [2].

Зараз багато банків самостійно розробляють системи управління ризиками, і таким чином зацікавлені в їх розвитку. Вплив регулятивних норм на діяльність банку ставить важливе завдання перед Національним банком України щодо розробки нормативно-правової бази, що відповідає потребам всіх суб'єктів економічної діяльності. З метою методологічного розвитку процесів із вдосконалення й організації наглядово-контрольної діяльності створення нових нормативних документів дасть змогу встановити загальні правила та підходи до регламентації структури портфеля. Крім цього, це дасть змогу забезпечити належний рівень прийнятих банком ризиків і досягти того, щоб банки адекватно вимірювали та відповідним чином управляли ними. При оцінці дієвості нормативів варто мати на увазі, що під час введення або виключення того або іншого нормативу в принципі неможливо передбачати всі наслідки для комерційних банків [3].

Ще одним важливим напрямом регулювання фінансових інвестицій комерційних банків зі сторони Національного банку України є встановлення обов'язкових резервів, що є інструментом збалансування дохідності та ризиків у діяльності комерційних банків. Звичайно, спрямування ресурсів на створення резервів знижує дохідність фінансових інвестицій банку, хоча в той же час і забезпечує страховку на покриття можливих втрат [4].

Отже, державні регулятори банківської інвестиційної діяльності покликані сприяти розширенню сфери та зростання динаміки

банківського інвестування, підвищенню ефективності операцій банків на фондовому ринку. Інструментами державного регулювання банківської інвестиційної діяльності є: правові — закони і законодавчо-нормативні акти та організаційно-економічні — важелі грошово-кредитної політики; важелі податкової політики; використання іноземних інвестицій; портфельні інвестиції; державні гарантії. Слабкий наявний ресурсний потенціал банківської системи України і його нестабільність значно обмежує інвестиційні операції банків. Причинами невідповідності ресурсної бази потребам банків щодо здійснення інвестицій є незадовільне функціонування грошово-кредитної системи, низький рівень монетизації економіки, що призводить до переміщення грошей у позабанківський тіньовий обіг та відпливу капіталів за межі України.

Список літератури

1. *Башиянин Г. І.* Проблеми та напрями удосконалення механізму державного регулювання банківської інвестиційної діяльності в Україні // Банківська справа. — 2011. — № 4. — С. 17—23.
2. *Кльоба Л. Г.* Регулювання банківської інвестиційної діяльності // Фінанси України. — 2010. — № 7. — С. 11—16.
3. *Руденко М. О.* Шляхи підвищення ефективності діяльності банків у сфері фінансових інвестицій // Економіка. Фінанси. Право. — 2011. — № 6. — С. 44—49.
4. *Ясинська Н. А., Кортельова А. В.* Інвестиційна активність вітчизняних банків та перспективи її підвищення // Фінанси України. — 2010. — № 11. — С. 31—37.

УДК 336.71

Р. В. Михайлюк,

канд. екон. наук, доцент кафедри банківської справи,

В. Я. Рудан,

викладач кафедри банківської справи,

Тернопільський національний економічний університет

ЯКІСТЬ РЕСУРСНОЇ БАЗИ БАНКІВ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЛІКВІДНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Стабільність розвитку банківської системи в умовах нестабільності фінансових ринків вимагає забезпечення високої якості ресурсної бази банків, що є основою їх ліквідності та дозволяє забезпечити інвестиційними ресурсами національну економіку.